

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

*П. Ю. Балабан, к. е. н., професор; М. П. Балабан, к. е. н., доцент;
Ю. В. Іванов, к. е. н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Для успішної роботи з обраної спеціальності сучасний молодий фахівець поряд із глибокими теоретичними знаннями повинен мати необхідні уміння і навички для ефективного їх застосування на практиці. Досягається це шляхом практичної підготовки студентів у процесі навчання. Отже, практична підготовка поряд з навчальними заняттями і самостійною роботою є однією із важливих форм організації навчального процесу, від якості якої залежить конкурентоздатність випускників вузів на ринку праці.

Надаючи велике значення практичній підготовці майбутніх фахівців, радою університету затверджена Концепція практичної підготовки студентів на весь період навчання. Вона передбачає тісну взаємодію кафедр, науково-навчального центру та центру зв'язків з виробництвом з підприємствами й організаціями – базами практики.

Концепція передбачає тісний зв'язок усіх видів практики з лабораторними і практичними заняттями, уніфікацію технічного, програмного і методичного забезпечення практичної підготовки в залежності від форм підготовки фахівців.

Практична підготовка студентів передбачає проходження ознайомлюваної практики «Вступ до фаху», проведення навчальної практики з комп'ютерної техніки та програмування, а також виробничих практик для студентів другого-п'ятого курсів.

Для організації проходження практики університетом проводиться велика підготовча робота з вишукування і добору баз практики, програмно-методичного забезпечення її проходження, здійснення методичного керівництва і контролю. Види і терміни проведення практики студентів визначаються навчальними планами підготовки фахівців.

Навчальна практика студентів проводиться, як правило, у

структурних підрозділах університету, а також безпосередньо на виробництві.

Виробничу бакалаврську практику студенти проходять на підприємствах і організаціях, що мають у своєму складі відповідні спеціалізовані підрозділи або групи спеціалістів, укомплектовані фахівцями з вищою освітою, які можуть забезпечити відповідні умови і кваліфіковане керівництво. Основними завданнями бакалаврської практики є закріплення теоретичних знань, придбання практичних навичок у відповідних галузях економіки, а також навичок самостійної діяльності в напрямку своєї майбутньої професії.

Виробнича переддипломна практика студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» є заключним етапом практичної підготовки фахівців. У процесі проходження практики поглиблюються і закріплюються теоретичні знання зі всіх дисциплін навчального плану, збирається практичний матеріал для написання дипломної роботи (проекту), студенти знайомляться з новітніми методами організації і технології галузей діяльності по обраній спеціальності, засвоюють на базі отриманих в університеті знання, професійні навички і уміння для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних ринкових умовах.

Магістерська практика є заключним етапом практичної підготовки магістрів. Вона орієнтована на виконання ними основних професійних функцій фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виробничих, науково-дослідних, управлінських і педагогічних. Магістерська практика проводиться у вигляді науково-педагогічної і виробничої практик.

Досвід останніх років свідчить, що питання практичної підготовки студентів, визначення баз практики і організації її проходження на підприємствах різних форм власності, особливо для студентів, які навчаються за індивідуальними договорами, вимагають значних зусиль з боку ректорату, факультетів і кафедр.

Є ряд невирішених проблем і загальнодержавного характеру: не відповідає сучасним вимогам діюча нормативна база, що регламентує взаємовідносини між вищим навчальним закладом і підприємствами, організаціями і установами щодо проведення

практики студентів; в договорах з юридичними фізичними особами не завжди визначається їхня відповідальність за виконання програм практики тощо.

Покращити практичну підготовку майбутніх фахівців призваний новий порядок проходження практики, який передбачає стажування студентів на посадах, пов'язаних з майбутньою роботою. Визначення та підбір відповідних робочих місць – одне із нагальних завдань викладачів кафедри.

ПРОФЕСІЙНІ СТАЖУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОГО РІВНЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Н. М. Тягунова, к. е. н., доцент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Становлення демократичної, правової, соціальної держави, європейська інтеграція України, проведення політичної, освітньої та інших реформ вимагають, щоб такі чинники, як компетентність, професіоналізм, інтелект, творчість відігравали провідну роль у діяльності учасників всіх сфер життя нашої держави. І вища школа не є виключенням, адже ефективність будь-якого процесу значною мірою залежить від кадрів, фахово і світоглядно підготовлених до активної професійно-компетентної інноваційно-творчої роботи в нових умовах: демократії, професійної конкуренції, глобалізації.

Серед основних шляхів вдосконалення достатнього або високого рівня компетентності студентів вищої школи, на нашу думку, варто виокремити таку форму підготовки, як стажування.

Стажування – навчання персоналу на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння спеціальністю, адаптації до об'єктів обслуговування та керування, набуття навичок швидкого орієнтування на робочому місці та інших прийомів роботи.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» стажування – це набуття особою досвіду виконання завдань та обов'язків певної спеціальності.